

Svenskans utveckling under 1900-talet

Kursar, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:238789>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-12**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

ZAGREBS UNIVERSITET
FILOSOFISKA FAKULTETEN
INSTITUTIONEN FÖR SKANDINAVISTIK

Ana Kursar

Svenskans utveckling under 1900-talet

Examensarbete

Handledare:

Ante Petrović

Maj, 2021

Innehåll

1. Inledning	3
2. Svenska genom historien	3
3. Politiska, sociala och kulturella sammanhang	4
4. Språkplanering och de viktigaste förändringarna i svenskan under 1900-talet	5
4.1. Ortografi	5
4.2. Uttal och dialekter	6
4.3. Bøjning	7
4.4. Syntax	8
4.5. Lånord	9
5. Bibelspråk	10
6. Det svenska språket i Finland	10
7. Svenska Akademien, SAOB, SAOL och språkvård	11
8. Slutsats	12
9. Bibliografi	13

1. Inledning

Det här examensarbetet ska utreda hur det svenska språket förändrades och utvecklades under 1900-talet. Svenska är ett skandinaviskt språk som tillhör den germanska språkgruppen av indoeuropeiska språk. Det talas av ungefär 10 miljoner människor och det är huvudspråket i Sverige, ett av Finlands två officiella språk och ett av de officiella språken i EU.¹

2. Svenska genom historien

De tidigaste bevisen av språket som talades i dagens Sverige och i resten av Skandinavien är runskrifterna som kan spåras till omkring år 300 e.Kr. Det här språket kallades för urnordiska. Under vikingatiden börjar större skillnader visa sig mellan urnordiskans dialekter som senare utvecklades till enskilda nordiska språk. (Bergman 1968)

Bergman (1968) delar utvecklingen från urnordiskan till dagens svenska i följande perioder: runsvenska (ca 800–1225), klassisk fornsvenska (ca 1225–1375), yngre fornsvenska (ca 1375–1526), äldre nysvenska (1526–1732), yngre nysvenska (1700–1800-talet) och nusvenska (1900-talet framåt).

Den runsvenska perioden omfattar vikingatiden och fram till introduktionen av latinska bokstavsskriften. Allt som man vet om den här perioden kommer från runskrifterna. Det svenska språket som talas under medeltiden kallas för klassisk fornsvenska och sedan yngre fornsvenska. De viktigaste källorna från den här perioden är landskapslagarna. Början av den äldre nysvenska perioden märks med reformationen och införandet av tryckpressen. År 1526 utkom den svenska översättningen av Nya Testamentet och sedan av hela Bibeln. Den nya översättningen brukar man kalla för Gustav Vasas Bibel och man använder den fram till 1917. Yngre nysvenska talas ungefär under 1700- och 1800-talet. År 1786 grundades Svenska Akademien med syftet att vårda det svenska språket. Det här examensarbetet utreder nusvenskans utveckling som omfattar 1900-talet framåt.

---

¹ <https://svenskaspraket.si.se/svenska/> (9.5.2021.)

3. Politiska, sociala och kulturella sammanhang

Under 1900-talet skedde det många förändringar i svenskan, både i talspråk och i skriftspråk. Dessa förändringar ledde till att skillnaderna mellan skriftspråket och talspråket blev mindre. I den här perioden börjar språket bli mer standardiserat. Det finns flera anledningar till varför riksspråket sprids och börjar ersätta lokala varianter av svenskan. Det är särskilt i städerna som riksspråket används mest. Tack vare industrialiseringen flyttar många människor från landet till städer och så småningom börjar dialektdrag försvinna ur deras språk. (Bergman 1968: s. 184) I områdena med ett stort antal människor med utländsk bakgrund utvecklas nya dialekter med lånord från andra språk och med förenklade syntax och morfologi. Det här sker särskilt bland den yngre populationen. (Thelander 2005: s. 1905)

Under den här perioden förekommer massmedier som gör möjligt att information når fler människor. Med deras utveckling blir det viktigt att göra språket mer begripligt och lättare att uppfatta. Det offentliga talspråket och ordförrådet påverkas särskilt av radion och televisionen. Långa meningar blir ersatta med kortare meningar och färre bisatser. (Barðal et al. 1997: s. 121) Tack vare radion kan man nu höra ett mycket mångfaldigt språk: från nyheter till debatter, reklam och vardagligt språk. Internationella tv kanaler gör att människor har mer kontakt med andra språk, särskilt med engelska. (Svensson 1996: s. 114) Skriftspråket i pressen förenklas och blir ledigare och närmare talspråket. (Molde, Ståhle 1970: s. 17)

Utbildningen har en stor betydelse när det gäller skriftspråket. År 1842 blir skolundervisningen obligatorisk i Sverige och mer människor har kontakt med det standardiserade språket. Med utbildningen får människor en ökad läskunnighet som resulterar i att skriftnormen börjar påverka uttalet. (Bergman 1968: s. 184-185)

Slutet av 1900-talet är präglad av engelskans påverkan inte bara på svenska utan också på andra språk. Engelska börjar användas alltmer i områden som internationell kommunikation, vetenskap, akademiska sammanhang och i populära kulturen, t.ex. filmer och musik. (Teleman 2003: s. 427)

4. Språkplanering och de viktigaste förändringarna i svenskan under 1900-talet

4.1. Ortografi

År 1906 blev det en hetsad debatt efter att Fridtjuv Berg, ecklesiastik minister och medlem av Rättstavnings-sällskapet underskrev ett cirkulär som införde nya skrivregler i den sjunde upplagan av Svenska Akademiens ordlista. Den nya upplagan skulle

”läggas till grund för undervisningen i svensk rättskrifning, dock med iakttagande däraf: att *dt* för *t*-ljud ändras till *t* eller (enligt de i nämnda ordlista tillämpade reglerna för konsonantteckens dubbelskrifning) *tt*; *att*; att *f*, *fv* och *hv* för *v*-ljud ändras till *v* med bibelhållande af grundformens *v* i böjningsformer framför *t* i ordet *haft*.” (Bergman 1968: s. 185)

Dessutom skulle ”*dt* för *t*-ljud ändras till *t* respektive *tt* i adjektiv och participformer”. (Pettersson 1996: s. 149)

Stavningsreformen gjorde ett steg mot att svenska skulle få en mer fonetisk stavning. Några år senare blev den nya stavningsreformen allmänt accepterad och år 1912 gjorde ett kungligt cirkulär de här förändringarna officiella. Det tog emellertid flera år för dem att komma in i alla former av tryck.

Diskussionen om rättstavningen kom upp igen år 1943 när folkskollärarkåren föreslog nya förändringar i svenskans ortografi med syftet att modernisera och förenkla stavningen och att göra den ännu mer fonetisk. Det nya förslaget bestod bland annat av följande argument: Att eliminera stumma och obehövliga tecken (*c*, *x*, *z*), till exempel *järna* i stället för *hjärna*, *jur* i stället för *djur* och *blikk* i stället för *blick*. Tecken *h* i *hjärna* och *d* i *djur* uttalas inte och tecknet *c* används vid dubbelteckning av *k*-ljudet som *ck*. Nästa argument är att alltid stava *sj*-ljudet med *sj* och *j*-ljudet med *j*, till exempel *sjärna* i stället för *stjärna* och *jenom* i stället för *genom*; att skriva allmänna lånord efter svenska regler, till exempel *informasjon* och *nasjon* i stället för *information* och *nation*. Det här radikala förslaget har inte haft någon påverkan på den svenska ortografin. En av anledningarna till detta är att det vore för dyrt att anpassa ordböcker och ordlistor till den nya stavningen.

Rättstavningsregler har för det mesta förblivit samma sedan reformen 1906 men i den åttonde och nionde uppgåvan av Svenska Akademiens ordlista har några små ändringar införts i

stavningen av enskilda ord. Exempelvis har den nionde utgåvan infört alternativstavningar av några ord som *aksent* och *modärn*. (Bergman 1968: s. 186-187)

4.2.Uttal och dialekter

Under det här århundradet förekommer en tendens att anpassa talspråket efter skriftnormen. Anledningar till det är att läskunnigheten bland populationen ökar, att språket blir mer standardiserat och bruket av dialekter minskar. Bergman (1968: s. 187) ger följande exempel på några förändringar i uttalet: ordet *kyrka* uttalas allt mindre som *körka*, på samma sätt uttalas ordet *drottning* inte längre som *dronning*. Orden som *gård* och *fjärd* uttalar man antingen fonetiskt (i sydsvenska och finlandssvenska dialekter) eller med supradentalt *d* och inte med tjockt eller tunt *l*. Substantiv i bestämd singular form av neutrum uttalas med det slutliga *t*, till exempel *barnet*, *bordet*. Orden *jag* och *att* ”får i vårdat föredrag och vid vårdad uppläsning ett uttal i enlighet med skriften, t.ex. *jag* (med hörbart *g*), infinitivmärket *att* (ej *å* eller *åv*).” Andra exempel på uttalsförändringarna är att gamla lånord från franska uttalas nu mer bokstavsensligt, i stället för att uttala dem på ett franskt sätt. (Molde, Ståhle 1970: s. 9)

Dahlstedt (1978) delar det svenska talspråket efter 1960-talet i fyra varianter: landsmål eller folkmål, det vill säga dialekter som talas på landet, stadsmål som talas i stadsområden, regionalt standardspråk och neutralt standardspråk. Svenska dialekter brukar delas i sex områden: sydsvenska dialekter, götamål, sveamål, norrländska mål, gutamål och östsvenska dialekter (finlandssvenska och estsvenska). (Hallberg 2005: s. 1692-1693) De största skillnaderna mellan varianter av det standarda talspråket finns i uttalet och inte i morfologi eller syntax. Det är skillnader i intonation, uttalet av några vokaler, diftonger och så vidare. Det standarda svenska talspråket kan delas i sju varianter som ungefär motsvarar uppdelningen av dialekter som talas på landet: sydsvenskt talspråk, östmellansvenskt talspråk, götiskt-västmellansvenskt talspråk, bergslagstalspråk, norrlandsstandardsvenskt talspråk, gotländskt talspråk och finlandssvenskt talspråk. (Leinonen 2010: s. 15) Några exempel på skillnaderna i de här talspråken är: /r/ i sydsvenskan uttalas som [ʀ]; gotländskt talspråk har bevarat de ursprungliga diftongerna; finlandssvenskan har förlorat tonaccent. (Hallberg 2005: s. 1701)

4.3. Böjning

Den största förändringen inom morfologi under 1900-talet är att pluralformerna av predikatsverb försvinner och ersätts med singularformerna i skriftspråket. I stället för paradigmen *han är* och *de äro* använder man *han är* och *de är*. (Molde, Ståhle 1970: s. 35) Verbens pluralformer har redan försvunnit ur vissa dialekter i centrala Sverige före 1900-talet. På 1920- och 1930-talet börjar många skönlitterära författare använda bara singularformer i sina verk. (Alfvegren 1983: s. 99) Under 1940-talet använder flera tidningar bara singularformer. Pluralformer håller sig längst i lagtexter, fram till 1960-talet. (Petterson 1996: s. 162)

De korta formerna i presens och i infinitiv av verb som *blir, tar, ger, har; bli, ta, ge*, och *ha blir* allt vanligare än deras längre former *bliver, tager, giver* och *haver; bliva, taga, giva* och *hava*. På samma sätt sprids användningen av kortare former av verb i presenspassiv *används, sägs, finns* och *tycks* i stället för *användes, säges, finnes* och *tyckes*. (Bergman 1968: s. 190-191)

Det förekommer en tendens, särskilt i tidningsspråk, att göra uttryckssätt kortare genom ellipser eller olika slags initial ord, till exempel *beställkort* i stället för *beställningskort*, *P-piller* i stället för *preventivpiller* och *u-land* i stället för *utvecklingsland*. (Molde, Ståhle 1970: s. 5)

När det gäller partikelverb, särskilt de verb som har både löst och fast sammansatta former med samma betydelse, så börjar de löst sammansatta verben bli mer frekventa och stilistiskt neutrala både i talspråk och i skriftspråk. Exempelvis använder man oftare *komma överens* och *känna igen* än *överenskomma* och *igenkänna*. Fast sammansatta verb anses som mer formella och används bara i ”de tyngre och stelare former av skriftspråk.” (Molde, Ståhle 1970: s. 14)

Adverb som *icke, endast* och *även* ersätts mer och mer med *inte, bara* och *också* medan konjunktioner som *såvida* och *därest* används alltmer sällan. Pronomen *envar* och *ettvart* blir ovanligare och i stället börjar man att använda ord *varje* eller *var och en*. (Molde, Ståhle 1970: s. 16)

Frågan om pronomenen *de* och *dem* kommer också upp under 1900-talet. Under åren efter det andra världskriget använder man bara formen *dom* i talspråket. Distinktionen mellan formerna *de* och *dem* görs bara i mer formella sammanhang och i vissa dialekter. Man gjorde ett

förslag att eliminera distinktionen i skriftspråket också. Förslagets förespråkare tyckte att distinktionen inte var nödvändig eftersom den inte fanns i motsvarande singular formerna *den* och *det*. Trots det, har skillnaden återstått i det standarda skriftspråket. (Teleman 2003: s. 417)

På 1960-talet sker den så kallade du-reformen. I stället för att använda tredje person eller titlar, börjar pronomenet *du* användas som ett neutralt ord när man tilltalar en person både i formella och informella sammanhang.

Under den andra hälften av 1900-talet blir det diskussioner om att införa könsneutrala ord för yrkesbenämningar (*justeringsperson* eller *justerare* i stället för *justeringsman*), och att ersätta förnedrande former av yrkesbenämningar (*lokalvårdare* i stället för *städerska*) och etniska grupper (*same* i stället för *lapp*). (Teleman 2003: s. 422)

4.4.Syntax

Inom syntaxen kan man märka att ”den gamla sirligheten och omständligheten har fått ge vika för ett snabbare, mera realistiskt och rakt på sak gående skrivsätt.” (Bergman 1968: s. 192) Påverkan från latin och tyska när det gäller meningsbyggnaden minskar och meningarna blir kortare, med färre satser och färre ord. Molde (1970: s. 14-15) ger exempel på förändringar inom syntaxen: den relativa satsen ”de grunder som ansökan stöder sig på” i stället för ”de grunder på vilka eller varpå ansökan stöder sig”; och den passiva satsen ”Han tillerkändes ersättning” i stället för ”Honom tillerkänder ersättning.” Molde framhåller också att man i sakprosan föredrar att dela upp texten i mindre delar, det vill säga att använda fler meningar med färre bisatser i stället för långa och komplicerade meningar med många bisatser. Det förekommer också en tendens att samordna satser. (Molde, Ståhle 1970: s. 28)

4.5. Lånord

Under 1900-talet får det svenska språket många nya lånord från andra europeiska språk som franska, tyska och särskilt engelska. Franska lånord brukar behålla sin ursprungliga stavning men i några fall anpassas de efter svenska regler, till exempel *chaufför* (från *chauffeur*), *garage*, och *sanktion* (från *sanction*). Det är framför allt betydelselån och översättningslån från tyskan som kommer in i svenskan, till exempel översättningslånet *mindervärdighetskänsla* som kommer från det tyska ordet *Minderwertigkeitsgefühl*. Dessutom finns det många tyska översättningslån inom teknikens språk.

De flesta lånorden från den här perioden har blivit medförda från engelska. Utgivare av Svenska Akademiens ordlista insisterade på att anpassa alla engelska lånord efter svenska regler och skriva dem på ett svenskt sätt. (Teleman 2003: s. 418) Många ord har emellertid behållit sin ursprungliga form. Lånorden kommer från alla slags områden, bland annat trafik, (till exempel *skoter*, *helikopter*, *luftkuddefordon* från *air cushion vehicle*) medicin, (*antibiotika*, *insulin*, *stress...*) teknik, (*terminal*, *radio*, *television/TV*) mat och dryck (*juice*, *ketchup...*), musik, (*jazz*, *rock and roll...*) kläder (*bikini*, *shorts*, *t-shirt...*) och så vidare. Vid några engelska ord med pluralformen *-s* har man också tillagt de svenska pluralformerna, till exempel i ordet *bebisar* även om man rekommenderade att använda bara svenska pluralformer till exempel *babyer*.

Ett exempel på hur det engelska språket har påverkat svenska och andra europeiska språk är massmediernas språk, särskilt nyheter från utlandet som ofta är översatta till svenska från engelska. Sådant nyhetsmaterial brukar innehålla mer engelska ord och är mer påverkat av engelska än nyheter som skapats direkt på svenska.

När det gäller lånord från norska och danska, är några vanliga ord *bil* och *upphovsrätt* efter det danska ordet *ophavsret* och det norska ordet *opphavsrett*. (Molde, Ståhle 1970: s. 6)

5. Bibelspråk

År 1917 utkom en ny översättning av Bibeln, den så kallade Gustav V:s Bibel. I olikhet mot den omtryckta versionen av Bibeln från 1618 och Karl XII:s Bibel från 1703 som var nästan identiska med den första svenska översättningen från 1546, skulle språket i den nya översättningen ”vara levande. Det skulle inte vara arkaiserande men ändå värdigt. Det skulle ske genom att det i ordval och ordfogning höll sig nära det vårdade talspråket.” (Bergman 1968: s. 197-198)

Några exempel på den här principen är att arkaiska böjningsformer inte används och att det finita verbet inte längre står på sista platsen i en bisats. Pluralformerna av finita verb och pronomenet *I* används fortfarande för att ge ”en ålderdomlig-högtidlig aksent åt bibelspråket.” Den nya översättningen innehåller också sambandsord som *då*, *ju* eller *nu*. Orden som *eftersom*, och *fastän* används i stället för *emedan* och *ehuru* medan orden som *icke* och *ej* förekommer i stället för ordet *inte* och korta former av verb som *ta* och *ge* saknas. Man använder emellertid den korta formen av verbet *ha* (i stället för *hava*) (Bergman 1968: s. 199)

6. Det svenska språket i Finland

Precis som i Sverige har det svenska språket i Finland undergått många förändringar. Fram till början av 1900-talet har bara svenska använts i administrativa och kulturella sammanhang i Finland men under 1900-talet etablerar sig finska som huvudspråk i landet. Svenskan fortsätter att användas men bara av en svensk minoritet. I likhet med omständigheterna i Sverige flyttar många finskspråkiga människor från landet söderut till städerna som dittills hade ett stort antal svensktalande personer vilket leder till att svenskans position i Finland blir ännu svagare. Trots det, finns det svenska språket kvar tack vare skolor och universitet som ger möjligheten att få utbildningen på svenska. Dessutom används svenska i pressen, televisionen och radion. En viktig aspekt av svenskans utveckling i Finland är språkplaneringsaktiviteter som hindrade finlandssvenskan från att skilja sig för mycket från svenskan i Sverige. En stor skillnad i finlandssvenskans talspråk är ordaccent eftersom det inte finns någon skillnad mellan akut och grav accent. I skriften är finlandssvenskan mer lik svenskan i Sverige.

År 1917 utkom Hugo Bergroths bok *Finlandssvenska.Handledning till undvikande av provinsialismer i tal och skrift*. Boken är den mest utförliga källan om det svenska språket i Finland och språkplaneringen under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Utöver att beskriva skillnaderna mellan finlandssvenskan och svenskan i Sverige och anledningarna till att dessa två språk skiljer sig från varandra, försöker Hugo Bergroth att ge några uttalsregler som inte har någon påverkan på finlandssvenskans utveckling i framtiden.

Även om det fanns debatter om man borde eliminera finska lånord från finlandssvenskan eller inte, är lingvisterna eniga om att finlandssvenska är en variant av svenska och att det inte borde skilja sig för mycket från standardsvenskan. Språkplaneringsaktiviteter fortsätts under andra hälften av århundraden och 1976 grundades Forskningscentralen för de inhemska språken. Dess syfte är att ge råd och rekommendationer som gäller språkbruk till institutioner och enskilda personer. (Reuter 2005: s. 1647-1654)

7. Svenska Akademien, SAOB, SAOL och språkvård

Myndigheterna som Svenska Akademien spelade en viktig roll i språkvården både under 1900-talet och tidigare i historien.

Svenska Akademien grundades den 5 april 1786 med syftet att ”arbeta uppå Svenska Språkets renhet styrka och höghet” och att ”utarbeta en Svensk ordabok och Gramatica, jemte sådana Afhandlingar som bidraga Kunna till stadga och befordran af god Smak”. (Loman 1986: s. 5) Svenska Akademiens verksamhet omfattar många områden. Akademien främjar och vårdar det svenska språket bland annat genom att ge ut Svenska Akademiens ordbok och Svenska Akademiens ordlista.

Svenska Akademiens ordbok eller SAOB är den största och mest omfattande ordboken över det svenska språket. Den är en historisk ordbok och innehåller ord i svenskt skriftspråk från 1500-talet till idag och deras ursprung, historia, stavning, böjning och uttal. SAOB hämtar

information från källor som Bibeln, skönlitteratur och tidningar. Man började arbeta på SAOB år 1787 men det var inte förrän 1893 som det första häftet kom ut.²

Svenska Akademiens ordlista eller SAOL är en lista över orden i det moderna svenska språket. I olikhet mot SAOB, innehåller SAOL bara aktuella ord, tillsammans med deras stavning, böjning, uttal och betydelse. Dess första upplaga kom ut år 1874 och den senaste 2015. Med varje upplaga läggs nya ord till medan orden som inte längre används elimineras.³

Nämnden för svensk språkvård grundades år 1944 med syftet att ”följa det svenska språkets utveckling i tal och skrift samt utöva en språkvårdande verksamhet.” (Bergman 1968: s. 210) I likhet med Sverige grundades sådana myndigheter också i Island, Danmark och Norge. De här myndigheterna samarbetar och träffas en gång om året för att diskutera frågor som gäller nordiska språk. Dessutom preciserar de den officiella terminologin i en rad områden som teknik, TV, post och så vidare. Det vill säga att de försöker att göra terminologin inom de här områdena så nära som möjligt. (Bergman 1968)

8. Slutsats

1900-talet i Sverige präglades av många förändringar som har påverkat både samhället och det svenska språket. Industrialisering, urbanisering, obligatorisk utbildning och mediernas påverkan har lett till modernisering av det svenska samhället och med detta, till modernisering av språket. Bland de här förändringarna kan man understryka följande: förenklingen och förkortningen av meningar, förenklingen av ortografi, försvinnandet av pluralformer av finita verb, svenskans standardisering och ett stort antal lånord från andra språk. Några av dessa förändringar var ett resultat av språkplaneringsaktiviteter medan andra var ett resultat av en naturlig process som alla språk går igenom.

---

² <https://www.svenskaakademien.se/svenska-spraket/svenska-akademiens-ordbok-saob> (25.5.2021.)

³ <https://www.svenskaakademien.se/svenska-spraket/svenska-akademiens-ordlista-saol/saol-och-tidens-flykt> (26.5.2021.)

9. Bibliografi

1. Alfvegren, Lars (1983) *Vi gingo och vi gick*, Berlings, Arlöv
2. Barðal, Jóhanna, et al. (1997) *Nordiska: Våra språk förr och nu*. Studentlitteratur, Lund
3. Bergman, Gösta, (1968) *Kortfattad svensk språkhistoria*, Prisma Magnum, Lund
4. Hallberg, Göran (2005) "Dialects and regional linguistic varieties in the 20th century I: Sweden and Finland" i *The Nordic Languages: An international handbook on the history of the North Germanic languages*, Vol. 2, De Gruyter, Berlin
5. Leinonen, Therese (2010). *An acoustic analysis of vowel pronunciation in Swedish dialects*. Rijksuniversiteit Groningen.
6. Loman, Bengt, (1986), "En inrättning, ägnad endast til Språkets förbättring" i *Svenska Akademien och svenska språket: Tre studier*, Norstedts, Stockholm
7. Molde, Bertil och Ståhle, Carl Ivar (1970): *1900-tals svenska*, Berlings, Lund
8. Petterson, Gertrud (1996), *Svenska språket under sjuhundra år*, Studentlitteratur, Lund
9. Reuter, Mikael (2005) "Swedish in Finland in the 20th century" i *The Nordic Languages: An international handbook on the history of the North Germanic languages*, Vol. 2, De Gruyter, Berlin
10. Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen, "Svenska språket – en allmän beskrivning", tillgänglig: <https://svenskaspraket.si.se/svenska/> (9.5.2021.)
11. Svenska Akademien, "Svenska Akademiens ordbok (SAOB)", tillgänglig: <https://www.svenskaakademien.se/svenska-spraket/svenska-akademiens-ordbok-saob> (25.5.2021.)
12. Svenska Akademien, "SAOL och tidens flykt", tillgänglig: <https://www.svenskaakademien.se/svenska-spraket/svenska-akademiens-ordlista-saol/saol-och-tidens-flykt> (26.5.2021.)
13. Svensson, Jan (1996), "Det offentliga samtalet: Några utvecklingslinjer mot slutet av det 20:e århundradet" i *Svenskan i tusen år: Glimtar ur svenska språkets utveckling*, Lena Moberg och Margareta Westman (red.), Norstedts Förlag,
14. Teleman, Ulf, (2003), "Swedish" i *Germanic standardizations: Past to present*, Vol. 18. Deumert, Ana, and Wim Vandenbussche, (red.), John Benjamins Publishing, Amsterdam

15. Thelander, Mats (2005), "Sociolinguistic structures chronologically II: Swedish" i *The Nordic Languages: An international handbook on the history of the North Germanic languages*, Vol. 2, De Gruyter, Berlin

Sammanfattningar

The development of the Swedish language during the 20th century.

During the 20th century the Swedish language underwent many changes. These changes happened in different aspects of the language such as orthography, pronunciation, morphology, and syntax. The main causes for the changes were urbanisation, industrialisation, compulsory education, the development of the standard language and the influence of mass media. The written and the spoken language became more similar to each other, with fewer differences. The spelling reform of 1906 standardized the orthography while sentences became shorter and simpler. In the first half of the century plural verb forms gradually disappeared from the language. Many new words entered the language, especially from English. The Swedish language in Finland lost its position as a main language to Finnish. For the most part the written Swedish language in Finland has developed in parallel with Swedish in Sweden while some differences in pronunciation remain. Dictionaries and vocabularies such as SAOB and SAOL were of significant importance when it came to documenting the Swedish language.

Razvoj švedskog jezika u 20. stoljeću

Tijekom dvadesetog stoljeća švedski je jezik prošao kroz brojne promjene. Promjene su se dogodile u različitim aspektima jezika kao što su ortografija, izgovor, morfologija i sintaksa. Urbanizacija, industrijalizacija, obavezno obrazovanje, razvoj standardnog švedskog jezika te utjecaj masovnih medija neki su od glavnih razloga za ove promjene. Razlike između govornog i pisanog jezika postaju manje. Reformom iz 1906. godine standardizirala se ortografija, a rečenice su postale kraće i jednostavnije. U prvoj polovici dvadesetog stoljeća množinski oblici glagola postupno su nestali iz jezika. Mnoge posuđenice iz drugih jezika, a pogotovo iz engleskog, ulaze u švedski jezik. Finski jezik je zamijenio švedski kao glavni jezik u Finskoj. Pisani švedski jezik u Finskoj uglavnom se razvijao paralelno sa švedskim u Švedskoj, dok su neke razlike ostale u izgovoru. Rječnici kao što su SAOB i SAOL imali su veliku važnost u dokumentiranju švedskog jezika.